

JÄÄSKELÄISTEN MATKALLA

Juhannusviikolla vuonna 2011 olin Jääski-seuran matkalla Jääskessä ja Viipurissa. Kolme asiaa veti minut mukaan: käynti syntymäkaupungissani, äidinäidin isän kotikunta Jääski ja mahdollisuus tavata henkilöitä, jotka tietäisivät jotain Heikki Vepsästä tai hänen suvustaan.

Heikki Vepsä oli äitini isoisä, jonka äiti oli Katri Vepsä. Katri oli ollut naimisissa Matti Paukkurin kanssa. Heidän talonsa oli Kamajauholan kylässä. Ennen Matin kuolemaa heille oli syntynyt viisi lasta. Katri jatkoi talonpitoa kahden rengin avulla. Toinen heistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneen Heikin isä. Heikki sai äitinsä sukunimen Vepsä siksi, että Matti Paukkurin veli ei antanut käyttää Paukkuria.

Matkalaisia oli neljäkymmentä neljä henkilöä, ketään heistä en tuntenut entuudestaan Useat olivat pariskuntia tai sisaruksia. Viimeiset tulivat mukaan Imatralta. Viereeni istui ikäiseni mies, Paavo Arminen nimeltään. Eipä aikaakaan, kun ilmeni, että hänellä oli suvussa myös Paukkureihin kuuluneita. Emme matkan aikana päässeet kuitenkaan tolkulle tarkemmista yhteyksistä, mutta lupasimme kumpikin tutkia asiaa.

Matkanjohtaja Kyösti Toivonen oli syntyisin Ensosta. Hän oli hyvin perillä Jääsken historiasta. Ensoon tutustuimme tarkoin ja kuulimme muidenkin ensolaisten muistoja. Järvenkylän kautta ajoimme Jääsken kirkon paikalle. Aikaisemmin olin käynyt siellä Valkealan Karjalaseuran matkalla. Silloin kuvittelin esi-isäni Paavo Vepsän (1690-1748) haudan olevan jossain siellä, koska hänet oli haudattu kirkon lattian alle. Nyt selvisi, että silloinen kirkko olikin sijainnut Vuoksen toisella rannalla. Niiltä ajoilta vieläkin siellä on Kirkonkylä, vaikka uusi kirkon paikka oli toisaalla.

Seuraavaksi ajoimme Punamäen ja Tollinkankaan hautausmaille ja sitten kohti Räikkölän kylää. Tämän tien varrella oli tuo Kirkonkylä ja sain selville Vepsän talon paikan Jääski-seuran puheenjohtajan karttamoniesteesta. Siihen oli merkitty entisten sukujen talot. Sitten kuljimme Kamajauholan kylän ohi. Sieltä kotoisin oleva rouva näytti minulle Ikosenmäen, jossa Paukkurin talo oli ollut.

Viipuriin mennessämme pysähdyimme Ihantalassa ja saimme kuvauksen taistelujen kulusta. Vihdoin pääsimme majoittumaan Drusba-hotelliin. Saman aukion toisella laidalla oli se SOK:n talo, jonka viidennessä kerroksessa ennätin asua neljä vuotta. Aikaisemmilla käynneillä rakennus oli näyttänyt aina rapistuneemmalta, mutta nyt se oli kunnostettu hyvin siistinnäköiseksi. Illalla teimme oppaan johdolla kävelykierroksen ja kuulimme vanhojen talojen, säilyneiden ja raunioituneiden, historioita.

Seuraavana päivänä kävimme Viipurin linnassa ja taidemuseolla, jossa oli Pietarin Eremitaasista tuotu näyttely. Paluumatkalla pysähdyimme Hannilan rautatieasemalla. Se on säilynyt kuin museona. Lähellä asemaa oli vierustoverini Armisen isällä ollut kauppa. Nyt sen paikka oli tasattu ja tietyömaa aukoi siihen uutta tietä. Vain pieni pala pihakalliota oli jäljellä. Siitä jatkoimme Antrean kautta Jääskeen ja edelleen Imatralle ja Lappeenrantaan ja Kouvolaan, jossa viimeisetkin hajautuivat tahoilleen.

Matkalle asettamani tavoitteet olivat toteutuneet yli odotusten. Olin tyytyväinen, että olin lähtenyt juuri tälle retkelle.